

מעקב הומניטרי נובמבר 2010

סקירה כללית

ילדים פלסטיניים בשדה חקלאי באזור הסיכון הגבוה לאורך הגדר המפרידה בין ישראל לעזה.

בנובמבר צוין יום השנה ה-21 לאימוצה של אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד. כעבור זמן אושרה האמנה על ידי ישראל, הנושאת באחריות הראשונית ליישומה ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש (שפ"כ). ואף על פי כן, כמעט שני עשורים אחרי אשרור האמנה בדבר זכויות הילד, עדיין ניכרים פערים קשים במימוש זכויותיהם הבסיסיות של ילדים פלסטיניים בשפ"כ.

החודש ספגו ילדים פלסטיניים בירושלים המזרחית את עיקר האלימות שניגרמה כתוצאה מהסכסוך; יותר משני שלישים

לעזה הביאו לפציעתם של 26 אזרחים, ביניהם חמישה ילדים. מדאיגה במיוחד העובדה כי מאז תחילת 2010 עלה מספר מקרי הפציעה של ילדים בידי כוחות ישראליים בעזה כ-160 אחוזים, לעומת התקופה המקבילה בשנת 2009 (למעט התקופה של מתקפת "עופרת יצוקה"). רוב הילדים נפצעו באזורים שהגישה אליהם מוגבלת בעת שאספו

ממקרי הפציעה בידי כוחות ישראליים בעיר היו של מי שגילם פחות מ-18 וזאת, במקביל לירידה משמעותית במספר הכולל של מקרי פציעה של פלסטינים ברחבי הגדה המערבית (46), לעומת הממוצע החודשי לשנת 2010 (113). ברצועת עזה, תקיפות אוויריות ישראליות וירי "ריות אזהרה" על אנשים השוהים ליד הגדר המפרידה בין ישראל

הנושאים בגיליון זה:

הגדה המערבית: ירידה במספר הנפגעים ובאלימות במעורבות מתנחלים • עלייה משמעותית במעצרי ילדים בסילואן שבירושלים המזרחית • עלייה בהריסות ובעקירות בכפייה • מכותרים על ידי הגדר: אל ולגיה • הרשויות הישראליות הכריזו על הקלה בהגבלות הגישה; נרשמו פירוק והוספה של מכשולים חדשים.

רצועת עזה: תקיפות אוויריות והגבלות גישה ישראליות מביאות לשלושה הרוגים ול-26 פצועים • השפעת ההקלות במשטר הגישה בעזה נותרת מוגבלת • ירידה משמעותית בהיקף החיטה המיובאת • משלוחי יצוא מוגבלים יוצאים את עזה • עדכון בנושא הפניות לטיפול רפואי בחו"ל • תגובה של ארגון המזון והחקלאות של האו"ם להתפרצות מזיק הטוטה אבסולוטה

נושאים שונים ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש: יום השנה לאמנת האו"ם בדבר זכויות הילד • הליך הפנייה המשולבת (CAP), עדכון לשנת 2010 • השקת הליך הפנייה המשולבת לשנת 2011

פסולת בניין המשמשת כחומר בניין, הואיל והמצור מנע כניסה של פריטים אלה בכמויות משמעותיות.

בנוסף על כך דיווחו קבוצות זכויות אדם על עלייה חדה במספר הילדים הפלסטיניים שנעצרו על ידי הרשויות הישראליות בשכונת סילוואן שבירושלים המזרחית, כולל מקרים של ילדים המדווחים כי נלקחו מבתיהם בפשיטות לילות וסבלו יחס התעללות בעת חקירתם. החודש פרסמו 60 אישים ישראלים בולטים - מחנכים, רופאים, סופרים, שופטים עובדים סוציאליים ומחוקקים - מכתב לראש ממשלת ישראל ולמנהיגים פוליטיים אחרים, ובו ביטאו את חששותיהם לנוכח ההתעללות בילדים פלסטיניים המוחזקים בידי משטרת ישראל. נכון לסוף אוקטובר הוחזקו כ-256 ילדים פלסטיניים בבתי סוהר ובמתקני מעצר ישראליים.

עקירות בכוח והיעדר מחסה נאות בשטחים גדולים של השפייכ ממשיכים להוות מקור לדאגה קשה בקהילה ההומניטרית, בעיקר בשל השפעתם המשמעותית על התפתחותם של ילדים. בנובמבר נהרסו בירושלים המזרחית יותר מבנים (17) מאשר בכל חודש אחר השנה. בסך הכול, בירושלים המזרחית ובשטח C, נמשכה מגמת עלייה בת שלושה חודשים בהריסות: הרשויות הישראליות הרסו בסך הכול 34 מבנים, לעומת 25 באוקטובר ושמונה בספטמבר. כתוצאה מכך נעקרו בכפייה 53 פלסטינים, מהם 33 ילדים. ברצועת עזה עדיין דרושות יותר מ-86,000 יחידות דיור, על מנת לתת מענה לפער שנוצר בשל הגידול הטבעי המוגבר; ההגבלות על כניסתם של חומרי בניין בסיסיים, הנמשכות מאז הטלת המצור ביוני 2007. גורמים אלה הביאו לצפיפות יתר גוברת והולכת והידרדרות בתנאי חיים של עשרות אלפי משפחות.

בנובמבר יצא את עזה היצוא הראשון מאז אפריל 2010 של תותים ופריים טריים (ארבעה מטענים). כמו כן, בתחילת דצמבר הודיעה ממשלת ישראל כי תתיר יצוא וסחר בתוצרת חקלאית, ריהוט ומוצרי טקסטיל מרצועת עזה לגדה המערבית ולשווקים זרים. אלו התפתחויות שיש לכרך עליהן, שאם אכן ייושמו בנאמנות ובאופן מקיף, יסייעו לשיפור רמת הכנסה בקרב המועסקים בתעשייה הרלבנטית. ברם, דרושים צעדים נוספים על מנת להחיות באופן רחב יותר את הכלכלה הפגועה קשות של עזה, ולהשיב את מקורות המחיה למי שהצטרפו לשורות

המובטלים והעניים עקב הטלת המצור. צעדים כאלה יהיו חייבים לכלול את הסרתן של הגבלות הגישה הפנימיות ביבשה ובים, וביטול ההגבלות על יבוא חומרי בניין. שלושים וחמישה אחוזים מן הקרקעות החקלאיות בעזה נמצאות כרגע באזורים שהגישה אליהם מוגבלת; ליכולת לייצא תהא משמעות מועטה בלבד ליצרנים חקלאיים רבים, שנכון לעכשיו אינם מסוגלים להגיע בביטחון לאדמותיהם. מעריכים כי אובדן ההכנסות מאזורי זה הינו 50 מיליוני דולרים ארה"ב. בדומה לכך, פעילויות הבניין החיוניות לשיקום הכלכלה העזתית יוכלו להתרחש רק אם יוסרו ההגבלות על יבוא חומרי בניין.

במקביל להקלת ההגבלות על תנועת סחורות אל עזה ומתוכה, תנועת בני אדם דרך המעברים אל ישראל נותרת מוגבלת מאוד; החודש נפטר מטופל בן 24 מאי-ספיקת כליות בעת שהמתין לקבלת היתר מהרשויות הישראליות לצאת את רצועת עזה לקבלת טיפול רפואי.

באזורים רבים של הגדה המערבית, הגבלות גישה פנימיות ממשיכות לחבל בחופש התנועה של פלסטינים. מצב זה חמור במיוחד בשטח של העיר חברון הנתון לשליטת ישראל (H2); סקר שנעשה במשותף על ידי המשרד לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) והנוכחות הבינלאומית הזמנית בחברון מצביע על קיומם של 122 סגרים החוסמים את התנועה אל תוך אזור זה ובתוכו. סגרים אלה, לצד אלימות מתנחלים מתמשכת, השפיעו הן על הפעילות הכלכלית והן על החיים החברתיים בתוך העיר העתיקה בחברון; ב-2010 נסגרו כמעט 650 חנויות בלב העיר בגין צווים צבאיים שהוצאו או חודשו, ומעריכים כי יותר מ-10,000 בתים פונו מיושביהם.

על מנת לתת מענה לצורכי החלשים והפגיעים ביותר ולהבטיח כבוד רב יותר לזכויות אדם, לרבות זכויותיהם של ילדים פלסטיניים, הושק החודש הליך הפנייה המשולבת למען השפייכ, במטרה לגייס מימון כולל בסך 575 מיליוני דולרים ארה"ב. האסטרטגיה והמיזמים שהוצגו בהליך הפנייה המשולבת לשנת 2011 מטפלים רק בחלק מהצרכים הקיימים בשפייכ; לצרכים רבים דרושים התאוששות ופתרונות לטווחים ארוכים יותר במסגרת התוכניות הלאומיות הפלסטיניות ואסטרטגיות אחרות, ורבים אחרים מצריכים פיתרון של הסכסוך הפוליטי שבשורש המצב הקיים.

שהתקיימו בנפת רמאללה נגד הרחבת התנחלות חלמיש (על אדמות הכפר א-נבי סאלח) ובניית הגדר בכפר נעלין.

החודש גרמו שתי תקריות מדווחות של אלימות במעורבות מתנחלים לשלושה נפגעים פלסטיניים, ואחת-עשרה תקריות גרמו לנזק לרכוש פלסטיני, מחצית בקירוב של הממוצע החודשי ליתרת שנת 2010. הרמות הגבוהות יותר של אלימות מתנחלים בשנת 2010 התרחשו בתחילתה של עונת מסיק הזיתים (אוקטובר), כשיותר מ-3,700 עצי זיתים נשרפו, נעקרו או הושחתו באופנים אחרים. במקביל, בהשוואה לחודשים קודמים חלה עליה ניכרת במספר התקריות בהן פלסטינים הסבו נזק לרכוש של מתנחלים: החודש נרשמו 15 תקריות שהסבו נזק לרכוש, ושתיים נוספות שבהן היו נפגעים. נתון זה כפול בקירוב מהממוצע החודשי מתחילת שנת 2010 (17 תקריות בנובמבר לעומת ממוצע של תשע תקריות בחודש).

עלייה משמעותית במעצרי ילדים בסילואן שבירושלים המזרחית

האשמות בהתעללות בידי שוטרים ישראליים במהלך מעצר וחקירה

ארגוני זכויות אדם מדווחים על עלייה חדה במספר הילדים שנעצרו על ידי הרשויות הישראליות בשכונת

ירידה במספר הנפגעים ובאלימות במעורבות מתנחלים

המתרחשות המוגברת בירושלים המזרחית נותרת גבוהה

בנובמבר, בהשוואה לחודשיים הקודמים, ניכרה ירידה משמעותית ברמה הכללית של האלימות בגדה המערבית, שהיתה נמוכה ב-46 אחוזים מן הממוצע החודשי (113) של מקרי פגיעה של פלסטיניים לשנת 2010. שישים ואחד פלסטינים (ביניהם 24 ילדים), שלושה מאנשי כוחות הביטחון הישראליים וארבעה מתנחלים נפצעו בשל סכסוך הישראלי-פלסטיני.

עם זאת, המתרחשות בירושלים המזרחית נותרת גבוהה, ואחראית למחצית בקירוב ממספר הפצועים הפלסטיניים החודש (32), שיותר משני שלישים מהם היו ילדים (24 ילדים). מרבית הפצועים (28) נפגעו בעימותים שהתרחשו ב-9 וב-30 בנובמבר בשכונת אל-עיסווייה. ב-9 בנובמבר ניהלה משטרת ישראל מבצע באל-עיסווייה, שעל פי הדיווחים נועד לאתר תושבים המשתמטים מתשלום מיסים. באזור התרחשו עימותים גם ב-30 בנובמבר, במהלך ההריסות שביצעה עיריית ירושלים בכפר (ראו גם פרק ההריסות בדוח זה).

בנוסף על כך נפצעו 18 פלסטינים ואיש כוחות הביטחון הישראליים 10 במהלך הפגנות שבועיות

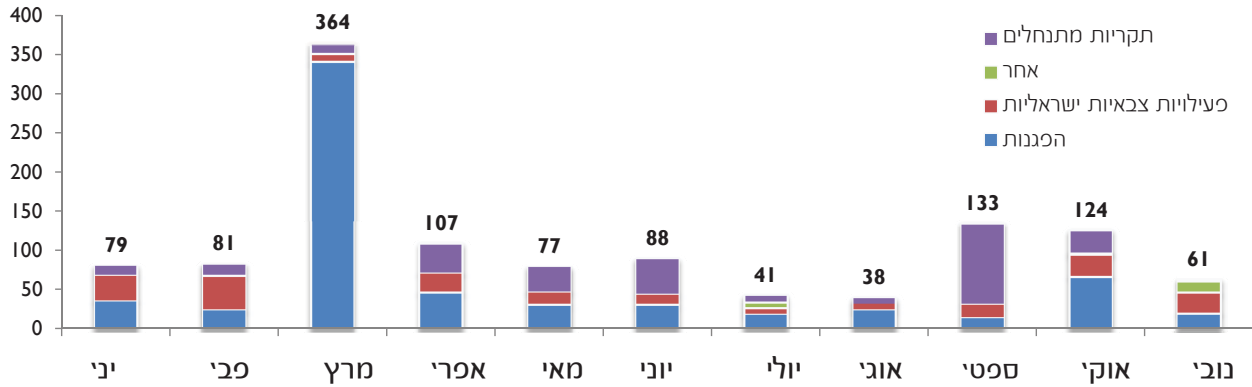
ארגונים המספקים נוכחות הגנתית בשפ"כ

מספר ארגונים פועלים לספק נוכחות ניטור הגנתית באזורים עתירי סיכון ברחבי הגדה המערבית. ארגונים אלה כוללים את תוכנית הליווי האקומנית בפלסטין ובישראל, ארגון **Christian Peacemakers Team**, **Operation Dove** ו- **International Women's Peace Service**.

ליווי הגנתי מבוסס על הרעיון שנוכחות אזרחית לא חמושה ולא מעורבת פוליטית המשמשת עדה, מנטרת ומדווחת על הפרות של זכויות אדם יכולה להרתיע את מבצעי ההפרות הללו ולמנוע את ביצוען. מלווים הגנתיים פועלים ברמות רבות, מנוכחות נראית לעין בקהילות הסובלות מהפרות של זכויות אדם, ועד לפעילות הסברתית מול אמצעי התקשורת, ממשלות, בעלי תפקידים קונסולריים ובאמצעות תקשורת עם מבצעי העבירות הללו עצמם. חשוב שמבצעי ההפרות יהיו מודעים לתפקידם של המלווים, ולעובדה שמידע על מעשים ספציפיים שלהם היו עדים יופץ בתפוצה נרחבת.

אנשי סגל ומתנדבים בארגוני נוכחות הגנתית מנטרים מחסומים ושערים חקלאיים כדי לסייע להבטיח לפלסטינים גישה וחופש תנועה, ולעיתים קרובות הם נוכחים בהריסות בתים בידי הרשויות הישראליות. הם בונים קשרים הדוקים עם ארגוני שלום ישראלים ומגבירים מודעות בחו"ל לסוגיות ההגנה שעמן מתמודדים אזרחים פלסטיניים.

מקרי פציעה של פלסטינים בגדה המערבית כתוצאה ישירה של הסכסוך, 2010

... בכל פעם שהבטתי הצידה, הוא סטר לי. הוא שאל אותי שוב ושוב, ואני הכחשתי שוב ושוב. הוא כל הזמן נשף עשן סיגריות אל תוך העיניים שלי. הוא אחז בכתף שלי ולחץ עליה בכוח, ואחר כך הטיח אותי בכוח בקיר; האף שלי התחיל לדמם...

מעדות שמסר למשרד לתיאום עניינים הומניטריים ילד פלסטיני בן 13 שנעצר בסילואן.

פלסטיניים, לכאורה בשל יידוי אבנים בירושלים המזרחית. מעצרי ילדים בסילואן מתרחשים בהקשר של הרחבה מתמשכת של התנחלויות והסיכון הגבוה לעקירתם בכפייה של מאות מתושבי השכונה הפלסטיניים, בשל תוכניתיה של עיריית ירושלים להרוס בתי מגורים קיימים כדי לפנות מקום לייגן תני"כ.2. המתרחשות בשכונה גברה בהדרגה בשנה האחרונה, והתעצמה עוד יותר בחודשים האחרונים, בעקבות הריגתו ב-22 בספטמבר של פלסטיני בידי מאבטח ישראלי שנשכר לשמור על מתנחלים. מאז ניכרה בשכונה עלייה משמעותית במספר הילדים שנעצרו על יידוי אבנים לכאורה.

סילואן שבירושלים המזרחית. בתקפה שמאז אוקטובר 2010 לבדה רשם הארגון לזכויות הילד Defense for Children International - Palestine (DCI-PS) מקרים של 23 ילדים מסילואן, שדיווחו על התעללות בעת שהיו עצורים בידי הרשויות הישראליות.

בנובמבר התייחסו לסוגיה זו 60 מחנכים, רופאים, סופרים, שופטים, עובדים סוציאליים ומחוקקים ישראליים בולטים, במכתב לראש ממשלת ישראל, לנשיא ישראל, ליועץ המשפטי לממשלה וכן למנהיגים פוליטיים אחרים. הם פקפקו בחוקיות של ההתנהלות המשטרתית הנוכחית בסילואן, והביעו את דאגתם לנוכח דיווחים על התעללות בילדים המוחזקים במעצר על ידי ישראל והשימוש בשיטות חקירה נוקשות ואכזריות בחקירות משטרתיות. לדברי אנשי מקצוע אלה, הרשויות הישראליות אינן מצייתות לאמצעים הכלולים בחוק הישראלי, שנועדו במיוחד להגן על ילדים המצויים בעימות עם החוק. כתוצאה מכך עולים חששות שלהתעללות המדווחת תהיה השפעה פסיכולוגית קשה על הילדים, וכי היא עלולה לגרום לסייסיים, נדודי שינה והרטבת-לילה. בנוסף על כך, היא עלולה להשפיע לרעה על התפתחותם של הילדים ולהביא לדפוס התנהגות אלימים עתידיים, כשיגיעו לבגרות.

לדברי DCI-PS, משטרת ישראל מדווחת כי השנה נפתחו תיקים פליליים נגד כ-1,200 ילדים

י.מ., גיל: 8

"מוקדם בבוקר (בשעה 6) שמענו דפיקה חזקה בדלת. כשפתחנו את הדלת, כוחות ישראליים נכנסו פנימה, והוציאו אותי מהמיטה שליף בטענה שזרקתי אבנים. אני לא יודע כמה בדיוק הם היו, אבל נראה שהם היו רבים... אולי שישה גייפים. הפנים שלהם היו רעולים.

הלכתי לכד איתם. הם לא נתנו לאימא שלי לבוא איתי; היא והדוד שלי נסעו אחרינו במכונית נפרדת. כשהגענו לקחו אותי לחדר מספר 4; אימא שלי היתה איתי. הם שאלו אותי אם זרקתי אבנים באותו היום - אמרתי שלא. אחר כך שאלו אם אבא שלי חבר בחמאס. אמרתי שלא. אחר כך נתנו לי לחזור הביתה.

מוקדם יותר באותו יום הלכתי עם קבוצת ילדים וכמה מהם באמת זרקו אבנים. צילמו אותי, אבל למרות שהייתי עם הילדים האחרים לא זרקתי שום אבנים."

א.ס., גיל: 13

א.ס., ילד פלסטיני בן 13 מסילוואן, העיד על מעצרו ועל ההתעללות שעבר בידי משטרת ישראל.

"בארבע בבוקר שמענו דפיקה רמה בדלת. לא חשבנו שהם באים לעצור מישהו, חשבנו שהם באו להרוס את הבית שלנו, מפני שיש צו הריסה תלוי ועומד נגדנו.

אבא שלי שאל בצעקה מי זה. החיילים הזדהו ואמרו שהם באים לעצור את "חמאדה". אבא שלי ענה, בלי לפתוח את הדלת, שהם טועים בכתובת; שאין פה שום חמאדה. הם אמרו לו לפתוח את הדלת, ואמרו לו גם לומר את שמות הבנים שלו... ושאם לא יעשה את זה הם יזרקו גז מדמיע אל תוך הבית. אבא שלי התחיל לומר את השמות שלנו, בזה אחרי זה, וכשהוא הגיע לשם שלי החיילים אמרו לו לעצור. הם אמרו שזרקתי אבנים ושהם רוצים לקחת אותי איתם.

אני לא יודע כמה בדיוק הם היו, אבל היו שם לפחות שישה גייפים, אולי שמונה... ונראה כאילו שהיו שם מאות מהם: שוטרים, שוטרים בלבוש אזרחי ואנשי כוחות מיוחדים. הם נכנסו ושילפו אותי מהמיטה שלי, לא הרשו לי אפילו לבוש בגדים או לנעול נעליים... הם אזקו את הידיים שלי ולקחו אותי יחד, לבוש רק בפיגימה. בסך הכול היינו שישה ילדים שנעצרו באותו בוקר. הם לא הירשו להורים שלי לנסוע איתי; אבא שלי נסע אחרינו.

כשהגענו לתחנת המשטרה לקחו אותי לחדר מספר 4 ומישהו חקר אותי... הוא רצה שאודה שזרקתי אבנים באותו היום... בהתחלה לא הייתי מוכן להודות בשום דבר. ככל פעם שהבטתי הצידה הוא סטר לי. הוא שאל אותי שוב ושוב ואני הכחשתי שוב ושוב. הוא כל הזמן נשף עשן סיגריות אל תוך העיניים שלי. הוא אחז בכתף שלי ולחץ עליה בכוח, ואחר כך הטיח אותי בכוח בקיר; האף שלי התחיל לדמם. ביקשתי ממחטות נייר לנגב את האף, אבל הוא לא נתן לי. אחר כך מישהו אחר כן נתן לי. ואז הוא אמר לי לכרוע על הברכיים; עניתי שאני כורע רק לפני הבורא. הוא בעט בי בחלק הפנימי של הירך הימנית שלי.

כשישבתי שם הם הכינו טוסטים של לחם וגבינה. הם שאלו אותי אם אני רעב, וזרקו חתיכה מהגבינה הלוחטת על הזרוע שלי. כל הזמן הם אמרו לי שאני צריך רק להודות שזרקתי אבנים, והם ייתנו לי ללכת. בסוף רציתי רק ללכת הביתה, אז הודיתי שזרקתי אבן אחת. "אכן אחת, או יותר?" שאלו. אני עניתי, "לא, רק אכן אחת." הם שאלו שוב, "אפילו לא אכן שנייה?" אני התעקשתי שזו היתה רק אבן אחת. הם רצו לדעת אם היו אחרים שזרקו אבנים איתי; אמרתי להם שהייתי לבד. בסופו של דבר לקחו ממני טביעות אצבעות ואמרו לי לחתום על ניירות - אני לא יודע מה היה כתוב בהם כי הם היו בעברית. אחר כך נתנו לאבא שלי לקחת אותי הביתה.

עלייה בהריסות ובעקירות בכפייה

החודש, זה החודש השלישי ברציפות, היתה עלייה במספר הבתים בבעלות פלסטינית שנהרסו על ידי הרשויות הישראליות בגדה המערבית, וכתוצאה מכך עלייה גם במספר הפלסטינים שנעקרו בכפייה.

בנובמבר נהרסו בירושלים המזרחית ובשטח C סך של 34 מבנים, לעומת 25 מבנים באוקטובר ושמונה בספטמבר. ההריסות שבוצעו החודש הביאו לעקירתם בכפייה של 53 פלסטינים, ביניהם 33 ילדים, לעומת 39 באוקטובר ואפס בספטמבר. בנובמבר נהרסו בירושלים המזרחית יותר מבנים (17) מאשר בכל חודש אחר השנה.

באחד-עשר החודשים הראשונים של שנת 2010 נהרסו באזורים אלה סך של 347 מבנים פלסטיניים. 3. אף שנתון זה מייצג עלייה בהשוואה למספר המבנים

שנהרסו בתקופה המקבילה בשנת 2009 (265), בהריסות של 2010 נעקרו בכפייה פחות בני אדם (455 לעומת 619).

כמו כן בדצמבר, שלוש משפחות, המונות 14 נפשות (מהן חמישה ילדים) נעקרו בכפייה כשקבוצת מתנחלים, מלווים בשוטרים ישראלים, השתלטו על בניין מגורים פלסטיני שכלל שלוש דירות בכפר גיבל אל מוכבר שבירושלים המזרחית. הדיווחים הראשוניים מצביעים על כך שהמתנחלים טוענים כי רכשו את הבניין לפני שנים אחדות מקרוב של המשפחה, שנפטר מאז. עם זאת, טבעה המדויק של העסקה נותר שנוי במחלוקת, הואיל וכמה מהבעלים לשעבר הפלסטיניים טוענים כי חתימותיהם על מסמכי המכירה זויפו. מאז שלהי 2008 נעקרו בכפייה יותר מ-120 פלסטינים בהקשר של השתלטות מתנחלים על מבנים בלב שכונות פלסטיניות.

משבר דיור באל עיסווייה

הריסות הבתים וסכנת עקירה בכפייה הן שניים מגורמי המפתח למתיחות הגוברת בין הרשויות הישראליות לתושבי הכפר אל-עיסווייה שבירושלים המזרחית (וראו סעיף נפגעים בדוח זה). מבין 56 מבנים שנהרסו השנה על ידי עיריית ירושלים, למעלה מרבע נמצאו בשכונת אל-עיסווייה. הריסות אלו התמקדו בעיקר במבנים המשמשים למחייה ובבתים בכנייה, והשפיעו על 46 פלסטינים, ביניהם 19 ילדים.

באל-עיסווייה מתגוררים כ-13,500 פלסטינים, והיא משתרעת על כ-2,400 דונמים הממוקמים בתוך השטח שאותו הגדירה ישראל כשטחה המוניציפאלי של ירושלים. בין 1978 ל-1992 פיתחה עיריית ירושלים תוכנית מתאר מפורטת לאל-עיסווייה, שכיסתה רק 28% מאדמות העיירה הממוקמות בתוך השטח המוניציפאלי. 5 תוכנית זו, שהוכנה בלא מעורבות של הקהילה, לא נתנה מענה מספיק לצורכי הדיור וצורכי תשתיות אחרות של התושבים. כתוצאה מכך, לא נותרה לתושבים שרצו במענה לצרכיהם ברירה אלא לבנות באופן "בלתי חוקי" ולהסתכן בהריסת המבנים שהקימו, ובעקירה בכפייה.

בניסיון לתת מענה טוב יותר לצורכי התושבים, החל הארגון הלא ממשלתי הישראלי "במקום" לפתח בשנת 2004 תוכנית חלופית לאל-עיסווייה. אחרי התייעצויות נרחבות עם התושבים, עם מומחי תכנון ופקידי עירייה וממשל שונים, פיתח ארגון "במקום" תוכנית שכיסתה 1,300 דונמים. 6 לקראת שלהי 2007 אישרה ועדת התכנון המקומית בירושלים את התוכנית שהגיש "במקום", אבל ציינה כי לפני שהתוכנית תוגש לוועדת התכנון האזורית יהיה צריך לשנות את גבולותיה.

הצלחה זו לא האריכה ימים: כשתוכנית המתאר המקומית 2000 ירושלים (הידועה בכינוי "תוכנית-אב" ירושלים) פורסמה בשנת 2008, הסתבר כי לתוכנית המוניציפאלית הקיימת לאל-עיסווייה ייתוספו רק כ-90 דונמים (לכדי סך של 750 דונמים, לעומת 1,300 הדונמים שכיסתה התוכנית של "במקום"). אף שארגון "במקום" קיים שורה של ישיבות המשך עם העירייה בכדי לשאת ולתת על שינויים בתוכנית לאל-עיסווייה, בתחילת 2010 התברר ל"במקום" כי העירייה אינה מוכנה להרחיב את התוכניות לאל-עיסווייה. כתוצאה מכך נמוגה ברובה התקווה למתן את משבר הדיור באל-עיסווייה בעתיד הקרוב.

העוני, התלות בסיוע הומניטרי והסיכון לעקירה בכפייה עתידית.

הרשויות הישראליות הכריזו על הקלה בהגבלות הגישה; נרשמו פירוק והוספה של מכשולים חדשים

לרגל חג הקורבן המוסלמי (ה-17 עד ה-20 בנובמבר) הודיעו הרשויות הישראליות על מספר הקלות בהגבלות הגישה בגדה המערבית. אמצעים אלה כללו את: סילוקם של 24 מכשולי חסימה; הרחבת שעות הפעולה בשני מעברים הנמצאים על הקו הירוק באזור ג'נין; ואישור כניסה לירושלים לתפילות יום שישי בלא צורך בהיתר לגברים בני יותר מ-50 ונשים בנות יותר מ-45. שני האמצעים האחרונים היו בתורף רק למשך תקופת החג; המשרד לתיאום עניינים הומניטריים עוסק כעת באומדן סילוק המכשולים שעליו הודיעה ישראל. על פי דוח של הסוכנות הפדרלית לפיתוח בינלאומי (USAID), מרביתם של 24 המכשולים ממוקמים בצפון הגדה המערבית ובאזור רמאללה, והם חוסמים בעיקר את הגישה לכבישים משניים או לדרכים חקלאיות, ולפיכך נודעת להם השפעה מזערית על תנועת פלסטינים.

עד עתה אימת המשרד לתיאום עניינים הומניטריים שני שינויים משמעותיים שיושמו בתחילת החג: סילוקו של מחסום שהיה ממוקם בכניסה הראשית לכפר חירבתא בני חארת באזור רמאללה, מהלך שבזכותו התאפשרה, זו הפעם הראשונה בתשע שנים כמעט, תנועה חופשית יותר של תושבי הכפר לעיר רמאללה ולכפרים הסובבים אותה; ופתיחה חלקית של שער דרך בכניסה הראשית לעיר סלפית. קודם לפתיחת השער, נאלצו תושבי הכפרים הסמוכים לנסוע במוצא למרחק 22 ק"מ בדרכים עוקפות על מנת להגיע לעיר סלפית. עם זאת, עד עתה הורשו רק מיניבוסים רשומים לעבור בשער, הקיים זה שבע שנים ואשר חסם בפני יותר מ-40,000 תושבי הכפרים שמצפון לעיר סלפית את הגישה לשירותים בסיסיים בעיר.

כמו כן נרשמו בתחילת החודש מכשולים חדשים לתנועה. בכפר אל-עיסווייה שבירושלים המזרחית אטמו כוחות ישראליים שתיים מתוך ארבע הכניסות לכפר במחסומים, והקימו מחסום פתע בכניסה נוספת, כשהם מאלצים בכך את תושבי הכפר לנסוע

החודש רשם המשרד לתיאום עניינים הומניטריים את מסירתם של צווי הפסקת עבודה וצווי הריסה נגד 28 מבנים בגדה המערבית, צוים המשפיעים על 102 בני אדם, בנוסף על צו גירוש אחד המאיים להביא לעקירתם בכפייה של 60 פלסטינים המתגוררים בשטח C בנפת טובאס.

מכותרים על ידי הגדר: אל ולגיה

המצב באל-ולגיה ממשיך להידרדר בשל חידוש בניית הגדר באזור. אם תיבנה לאורך התוואי המתוכנן, תקיף הגדר את הכפר כולו ותנתק אותו מהאדמות החקלאיות שלו ומכפרים סמוכים.

באל-ולגיה, השוכן מדרום לירושלים, מתגוררים כ-2,000 תושבים פלסטיניים, רובם פליטים רשומים. בשנת 1948 איבדה הקהילה את מרבית אדמותיה לישראל, וב-1967 ובשנות השבעים אבדו לה אדמות נוספות שנלקחו לבניית ההתנחלויות גילה והר גילה. בנוסף על אובדן אדמה ומקורות מחיה, מעל ראשי התושבים עדיין מרחפת סכנת עקירה בכפייה כתוצאה ממעמד תושבות לא ודאי, ומהריסות בתים. מאז 1985 נהרסו בכפר לפחות 45 בתים בידי כוחות ישראליים, ונגד 45 בתים נוספים תלויים ועומדים צווי הריסה.

האיום החדש ביותר על הקהילה נובע מחידוש בנייתה של הגדר באל-ולגיה וסביבו. בפסיקה משנת 2004 קבע בית המשפט הגבוה לצדק הישראלי כי יש לשנות את התוואי המקורי של הגדר, שהיה מפצל את הקהילה לשניים. התוואי החדש מותיר אמנם את הקהילה בשלמותה, אבל מאיים לכתר אותה, לנתקה מהאדמות החקלאיות שלה ולהפכה למובלעת מבודדת, למעט מנהרה צרה שתחבר אותה לבית גיאלה ולבית לחם. בשימוע שהתקיים בבית המשפט ב-8 בנובמבר ביקש בג"ץ מן המדינה להבהיר את הנהלים להפקעת אדמות באזור, ולעצור זמנית את העבודות על החלק המזרחי, עד שניתן יהיה לקבל החלטה על רוחב הגדר, אבל לא הוציא צו מניעה נגד הבנייה המתמשכת ולא הורה לשנות את תוואי הגדר.

התפתחויות אלה מעוררות חששות חמורים בנוגע למצב בקהילה. בנוסף על אובדן אדמות ועל הגבלת הגישה לשירותים ולסיוע, תוואי הגדר יפגע פגיעה נוספת במחייתם של התושבים, ולפיכך יביא להגברת

מרחקים ממושכים בדרכים עוקפות. באזור חברון הותקנו באזור אל בוויירה שמונה מכשולים, ביניהם חסמי דרכים ותלוליות עפר, החוסמים דרכים חקלאיות לאורך כביש 356.

סקר סגרים בחברון/H₂

סקר משותף שביצעו המשרד לתיאום עניינים הומניטריים והנוכחות הבינלאומית הזמנית בחברון מצביע על קיומם של 122 סגרים החוסמים את גישתם של פלסטינים לשטח בן 4.2 קמ"ר בעיר חברון הנתון לשליטה ישראלית (H₂). תשעים ושלושה מהסגרים האלה כוללים: מחסומים (18); מחסומים חלקיים (13); חסמי דרכים (55); תלוליות עפר (1); ושערי דרך (6); שמרבתם קיימים מאז שלהי 2000. 29 הסגרים הנותרים כוללים גידורי כביש וגידורי בטון, תיל דוקרני ושערי ברזל. בנוסף על כך, כל הכבישים המוליכים לארבע ההתנחלויות שבתוך H₂ חסומות בפני כלי רכב פלסטיניים. כבישים אלה כוללים את רחוב המסחר הראשי, רחוב א-שוהאדא, ורחובות אחרים המוליכים למערת המכפלה (מסגד אל אברהימי), המחברים את ארבע ההתנחלויות לשתי ההתנחלויות העיקריות באזור חברון, קרית ארבע וגבעת חרסינה.

סגרים אלה, לצד אלימות מתנחלים מתמשכת, השפיעו הן על הפעילות המסחרית והן על החיים החברתיים בעיר העתיקה של חברון. כתוצאה מכך, מעריכים כי במהלך השנה פונו יותר מ-1,000 בתים על ידי תושביהם לשעבר הפלסטיניים, ויותר מ-12,800 בתי עסק נסגרו. כמעט 650 חנויות פלסטיניות בלב העיר נסגרו בצווים צבאיים, המתחדשים מדי שישה חודשים. הסגרים משפיעים גם על הגישה לשירותי רפואה בסיסיים, ומאלצים נשים הרות לשהות בבתי קרובים או ידידים בשטח העיר חברון המצוי בשליטה פלסטינית (H₁) בזמן שמייד לפני הלידה או אחריה. בנוסף על כך, מחלקת כיבוי האש בשטח H₂ זקוקה לתיאום עם הרשויות הישראליות לכני שהיא יכולה להגיע לכל שריפה שהיא באזור. מאז שנת 2000 רשמה מחלקת הכבאות עיכוב של יותר משעה בהשגת תיאום ב-83 תקריות נפרדות. הסקר מצביע גם על כך שמאז שלהי 2000 נשרו בין 30 ל-50 אחוזים מהילדים מן הלימודים בשלושת בתי הספר הנמצאים בקרבת ההתנחלויות בשטח H₂, וכן נרשמה ירידה ברורה במספר הפלסטינים שביקרו באזור בתשע השנים האחרונות, בשל הגבלות גישה ומחשש לתקיפות על ידי מתנחלים.

תקיפות אוויריות והגבלות גישה ישראליות מביאות לשלושה הרוגים ול-26 פצועים

בנובמבר הרגו כוחות ישראליים שלושה מאנשי פלג חמוש וכצעו 26 אזרחים בתוך רצועת עזה. מרבית מקרי הפגיעה (18) התרחשו בתקריות לאורך הגדר המפרידה בין ישראל לרצועת עזה. מספר הפגיעות ב-11 החודשים הראשונים של 2010 היה גבוה משמעותית בהשוואה למספרן בתקופה המקבילה בשנת 2009 (245 לעומת 163), להוציא נפגעים במתקפת "עופרת יצוקה". למעלה ממחצית ממקרי הפגיעה שנרשמו מאז תחילת 2010 התרחשו ליד הגדר (143 מתוך 245).

החודש ביצע חיל האוויר הישראלי מספר תקיפות אוויריות שגרמו למותם של שלושה חמושים פלסטיניים, לפגיעתם של שישה אזרחים ולנזק למספר בתים. בתקרית אחת, ב-3 בנובמבר, התמקדה תקיפה אווירית ישראלית בחמוש לכאורה והרגה אותו בעת שנהג במכוניתו בתוך העיר עזה. בתקיפה נפגעה גם עוברת אורח. בתקרית דומה, שהתרחשה בעיר עזה ב-17 בנובמבר, נהרג בכיר לכאורה בפלג "צבא האסלאם" יחד עם אחיו (שלכאורה היה קשור גם הוא לאותו פלג). חמישה פלסטינים אחרים, ביניהם שני ילדים (בני 13 ו-2.5) נפצעו החודש כששתי תקיפות אוויריות ישראליות נפרדות פגעו בכית בכנייה באזור דיר אל בלח ובשדה פתוח ממזרח לחאן יונס. שני אזרחים פלסטיניים נוספים נפצעו כשפגז מרגמה שנורה על ידי חמושים פלסטיניים נחת בתוך רצועת עזה, ממזרח לחאן יונס.

תקריות לאורך הגדר המשיכו להתרחש בשל ההגבלות שמטילה ישראל על גישת פלסטינים לאזורים הנמצאים במרחק של עד 1,500 מטרים מהגדר (שטח המהווה 17 אחוזים משטח רצועת עזה). במספר תקריות נפרדות פתחו כוחות ישראליים באש על עובדים פלסטיניים שאספו גרוטאות מתכת ליד הגדר, וכצעו 17 מהם. עוד אדם לוקה בנפשו נפצע כשעל פי הדיווחים התקרבו לגדר. באותו הקשר, כוחות ישראליים פתחו באש, ב-12 תקריות נפרדות, על חקלאים שעבדו את אדמותיהם ליד הגדר; לא

היו נפגעים. כמו כן, ב-19 הזדמנויות ביצעו כוחות ישראליים חדירות, עם דחפורים וטנקים, לעומק כמה מאות מטרים לשטח רצועת עזה, ונסוגו אחרי שיישרו אדמה.

ב-27 בנובמבר פתחו כוחות של חיל הים הישראלי באש על שני דייגים באזור בית לאהיא וכצעו את שניהם. אף שהרשויות הישראליות ממשיכות להגביל את פעילויות הדיג הפלסטיניות במרחק העולה על שלושה מיילים ימיים מהחוף, התרחשה תקרית זו בעת שהדייגים היו ביבשה, ועסקו בדיג מן החוף. בעשר תקריות נפרדות נוספות פתחו כוחות של חיל הים הישראלי ביריות "אזהרה" על סירות דיג פלסטיניות, ואילצו אותן לחזור לחוף. בשנת 2010 הרגו כוחות של חיל הים הישראלי שלושה דייגים וכצעו שבעה אחרים בתקריות הקשורות להגבלות על הגישה לשטחי דיג.

כמו כן, החודש נהרגו שני ילדים (בני 11 ו-12) וילד נוסף (בן 14) נפצע בהתמוטטות של אחת המנהרות, שנבנתה לכאורה למטרות צבאיות על ידי פלגים פלסטיניים באזור גיבלייה. מאז תחילת שנת 2010 נהרגו 46 פלסטינים ו-87 נפצעו בתקריות במנהרות.

השפעתן של ההקלות במשטר הגישה בעזה נותרת מוגבלת

השיקום עדיין מוגבל בשל ההגבלות על יבוא חומרי בניין; יצוא מוגבל מורשה לצאת את עזה

החודש נכנסו אל עזה 4,091 מטענים, המייצגים 33 אחוזים מממוצע המטענים החודשי שנכנסו מדי חודש לעזה בחמשת החודשים הראשונים של 2007 (12,350), קודם להטלת המצור על עזה.

הקלת המצור גרמה אמנם לכך שמגוון גדול יותר של סחורות נעשה זמין בשוק, אבל ההגבלות המתמשכות על חומרי בניין בסיסיים, המגבלות על תנועת בני אדם כמו גם יצוא, ממשיכים לסכל הן את ההתאוששות הכלכלית והן שיפור משמעותי כלשהו במצב ההומניטרי. מיזמי שיקום בתחום הדיור ושדרוגים של תשתיות שניזוקו, שכולם נחוצים בדחיפות, נותרים מוגבלים בהיקפם בשל ההגבלות

על כניסתם של חומרי בניין בסיסיים, ובמיוחד מלט, חצץ ומוטות פלדה.

בשל גורמים כמו גידול טבעי ונזקים הנובעים מהסכסוך, דרושות כרגע יותר מ-86,000 יחידות דיור למשפחות פלסטיניות בלא דיור נאות, וההגבלות מקשות על מילוי הפער בצרכים. בנוסף על כך, יבוא לא מספיק של חומרי בניין ממשיך להשפיע לרעה על הגישה לחינוך: כמעט 40,000 תלמידים חדשים אינם יכולים ללמוד בבתי הספר של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, ומאות אלפי תלמידים אחרים ממשיכים להשתתף בשיעורים בכיתות לימוד הלוקות בצפיפות יתר.

החודש הורשתה כניסתה לעזה של כמות מוגבלת של חומרי בניין, המיועדים למספר מיזמים הומניטריים שאושרו מראש ומיושמים על ידי ארגונים בינלאומיים. לדברי סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, 26 המיזמים המאושרים שלהם, הכוללים בתי ספר, מרכז בריאות ומפעל מים ותברואה, מייצגים רק שבעה אחוזים מתוכנית הבנייה של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם בעזה. עד עתה התקבלו החומרים ל-13 מבין 26 המיזמים הללו.

התעשיות של עזה, ששגשו בעבר והעסיקו יותר מחמישים אחוזים מכוח העבודה, נותרו משותקות. למעלה מ-65 אחוזים מהתעשיות בעזה סגורות כעת, ו-35 האחוזים הנותרים תפעוליים באורח חלקי בלבד. ההתאוששות הכלכלית תלויה בשיקום היכולת היצרנית של הכלכלה, והתרתן של תנועה חופשית של סחורות אל עזה ומתוכה ותנועה חופשית של בני אדם. מרבית האוכלוסייה בעזה תלויה בסיוע שמספקים ארגוני סיוע. לדברי הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה, 47 אחוזים מכוח העבודה בעזה מובטלים (הגדרה גמישה).

הפחתה משמעותית בנכח החיטה המיובאת

הפעלתו של מעבר קרני, שנבנה וצויד לטפל ביותר מ-750 מטענים ביום, נותרת מוגבלת לרצועת מסוע אחת המשמשת להעברת חיטה וחצץ לבניין. פעולת המסוע מוגבלת ליומיים בשבוע; יום אחד מוקצה להעברת חיטה ומספוא לבעלי חיים; והיום השני מוקצה להעברת חצץ למיזמים בינלאומיים מאושרים. קודם ליהקלות במצור על עזה, שהוכרז ב-20 ביוני,

נכנסו חיטה ומספוא בשני הימים, אבל מאז אוקטובר, בשל השימוש מוגבר במסוע להעברת חצץ, הוגבל יבוא החיטה ליום בלבד בשבוע. התחייבותן של הרשויות הישראליות לפתוח את המסוע במעבר קרני ליום שלישי בשבוע לא מולאה עד עתה.

משום כך פחת משמעותית נכח החיטה המיובאת לעזה - בתקופה שמיוני עד אוקטובר ירד יבוא החיטה ברבע בקירוב לעומת חמשת החודשים שקדמו לכך (48,609 לעומת 64,273 טונות). המגבלה העיקרית היא הפעלתו המוגבלת של המסוע במעבר קרני.

ממידע שמסרו שש טחנות הקמח בעזה, לקראת שלהי נובמבר עוכבו בישראל יותר מ-500 מטעני חיטה (19,540 טונות) שהמתינו להיכנס אל תוך עזה. נכון ל-29 בנובמבר היו בשש הטחנות של עזה כ-3,020 טונות של חיטה זמינה, ובשוק המקומי היו כ-170 טונות קמח, כמויות המספיקות לכסות את צורכי האוכלוסייה לפחות משישה ימים.

משלוחי יצוא מוגבלים יוצאים את עזה

ב-28 וב-30 בנובמבר התירו הרשויות הישראליות לארבעה מטענים, ובהם תותים (5.7 טונות) ופרחים טריים (43,000 פרחים) לצאת את רצועת עזה. מטענים אלה הם הראשונים היוצאים את עזה מאז אפריל 2010.

בעונת 2009-2010, בשל ההגבלות המתמשכות על היבוא והיעדר התשומות החקלאיות הנחוצות, הורשו רק כ-50 טונות תותים וכשליש מ-40 מיליוני הפרחים הטריים שנועדו ליצוא לצאת את עזה. לרצועת עזה היכולת לייצא מדי עונה 2,300 טונות תותים ו-55 מיליוני פרחים טריים.

מאז הידוק המצור על עזה, ביוני 2007, יצאו את עזה רק 675 מטעני יצוא, שכולם הכילו תותים ופרחים טריים. לשם ההשוואה, בחמשת החודשים הראשונים של 2007, לפני הידוק המצור, יצאו את עזה בממוצע מדי חודש 1,086 מטעני יצוא.

עדכון הפניות לטיפול רפואי בחייל

בנובמבר 2010 קיבלו הרשויות הישראליות 821 בקשות של מטופלים לצאת את עזה דרך מחסום ארז לקבלת טיפול רפואי בבתי חולים בירושלים המזרחית, בגדה המערבית, בישראל ובירדן. 650

התפתחות הנוגעת ליצוא

ב-8 בדצמבר 2010 הודיעה ממשלת ישראל על הקלת ההגבלות על יצוא מוצרים מסוימים מרצועת עזה: ריהוט, תוצרים חקלאיים וטקסטילים המיועדים לגדה המערבית וליעדים בחו"ל, בכפוף לקיבולת הביטחונית והלוגיסטית. צופים שמוצרי הייצוא יורשו לצאת את רצועת עזה דרך מעבר כרם שלום.

בתגובה גייס ארגון המזון והחקלאות של האו"ם 250,000 דולרים ארה"ב מקרן החירום ההומניטרית של המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, על מנת ליישם "לכידה המונית", שיטה שבאמצעותה מצמצמים את רמת ההתפשטות באמצעות הדברת הזכרים, אשר הוכחה כיעילה בספרד ובצפון אמריקה ומפחיתה את הצורך בשימוש בחומרי הדברה לא יעילים. יחד עם משרד החקלאות, הצלב האדום הבינלאומי ורשת הארגונים הלא ממשלתיים הפלסטיניים, חילק ארגון המזון והחקלאות 10,000 מלכודות ו-30,000 מנות פרמונים, שיכסו את כל 5,000 הדונמים של גידולי

בקשות (79.2 אחוזים) אושרו. שיעור זה גבוה משיעור האישורים באוקטובר (76.2 אחוזים), אבל נמוך במידה ניכרת משיעור האישורים בספטמבר, שעמד על 85 אחוזים. אחד מכל חמישה מטופלים שהגישו בקשה לעבור במחסום ארז לקבלת טיפול רפואי לא הצליח להגיע לתור שנקבע לו בבית חולים מחוץ לרצועת עזה. בקשותיהם של המטופלים הללו עוכבו (18.8 אחוזים) או נענו בשלילה (2.1 אחוזים).

תגובת ארגון המזון והחקלאות של האו"ם להתפרצות של מזיק הטוטה אבסולוטה

עש הטוטה אבסולוטה (מנהרן העגבניות) זוהה לראשונה בשטח הפלסטיני הכבוש (שפי"כ) בתחילת 2010, ועד תחילת יוני כבר דווח על נזקים כבדים בחממות ברצועת עזה. ההתפרצות היוותה איום כבד על מחייתם של אלפי מגדלי עגבניות - שמספרם ברצועת עזה הינו כ-3,500.7 התפשטות רחבת היקף תסב נזק משמעותי לגידולי עגבניות בשדות פתוחים וליבולים אחרים, לרבות תפוחי אדמה, חצילים, פלפלים חריפים ופלפלים מתוקים.

סקר מטופל בן 24, שסבל מאי-ספיקת כליות, נפטר בעודו ממתין לאישור לצאת את עזה על מנת לקבל טיפול

צעיר בן 24 מחאן יונס שברצועת עזה נפטר ב-22 בנובמבר בעודו ממתין להפניה דחפה לטיפול בבית חולים בגדה המערבית. הוא סבל מאי-ספיקת כליות ונזקק לפיסטולה עורקית-ורידית חדשה, שתל זעיר הדרוש לשם חיבור למכונת דיאליזה. קודם לכן טופל האיש בבתי חולים בירושלים המזרחית ובגדה המערבית.

הבקשה האחרונה לטיפול דחוף הוגשה ב-2 בנובמבר 2010, ונותרה בלא מענה עד ל-22 בנובמבר, המועד שבו אישרו הרשויות הישראליות את היתר המעבר במעבר ארז. במהלך תקופה זו הידרדר מצבו של המטופל במידה כזו שהוא הועבר ליחידה לטיפול נמרץ. הפיסטולה העורקית-ורידית שלו כבר לא תפקדה, ולפיכך לא יכול היה לקבל טיפולי דיאליזה סדירים ונאלץ לצמצם את הטיפולים שקיבל. הוא נפטר ב-22 בנובמבר בערב, שעות ספורות לפני היציאה לנסיעה לבית החולים שבו היה אמור לקבל טיפול מומחים.

מאז ינואר 2009 מתו בסך הכול 34 מטופלים בעודם ממתינים לגישה לבתי חולים מחוץ לעזה.

ברצועת עזה קשה לספק טיפולי דיאליזה נאותים, ובית החולים שיפא, בית החולים הגדול ביותר בעזה, ממחיש זאת. מבין 185 החולים שטופלו בו בשלהי נובמבר, ל-23 היתה דלקת כבד נגיפית C ול-10 נוספים דלקת כבד נגיפית B. מטופלים אלה זקוקים לטיפול דיאליזה במכונות דיאליזה נפרדות, כדי למנוע הידבקות. בבית החולים שיפא 38 מכונות דיאליזה, ש-8 מתוכן אינן פועלות.

למידע מפורט על הפניית מטופלים מעזה לטיפול רפואי בחו"ל, יש להירשם לקבלת הדוח החודשי של ארגון הבריאות העולמי: rad-report@who-health.org.

ברצועת עזה. שותפים במגזר קיימו הכשרות, בהשתתפות חקלאים ואגרונומים ממשרד החקלאות הפלסטיני וארגונים לא ממשלתיים, על המזיק עצמו, השימוש במלכודות פרומונים ואמצעים פשוטים אחרים להגנה על הצמחים.

כתוצאה מהתערבויות אלו הוגבלה השפעתה השלילית של מגיפת הטוטה אבסולוטה ברצועת עזה מאחר שהתפשטותו של המזיק עצמו נעצרה, בעזה יש אספקת גידולי העגבניות מספקת ומחירי העגבניות התייצבו.

עגבניות בחממות למשך עד 4 חודשים. בנוסף על כך כללו ארגונים תיקון של חממות במיזמים המתוכננים בהליך הפנייה המשולבת 2011, על מנת להבטיח שהחממות יהיו מוגנות מפני חרקים. מצבן של מרבית החממות ברצועת עזה גרוע מאוד אחרי שלוש שנות מצור והפגזות מעת לעת, אבל באמצעות איטום מפני חרקים והתקנת מערכות של דלתות כניסה כפולות ניתן להגן עליהן ביעילות ממזיקים. באמצעות מיזם קרן החירום ההומניטרית שלו חילק ארגון המזון והחקלאות 1,500 ערכות חירום לתיקון חממות, הכוללות רשת עמידה בפני חרקים והכלים הדרושים להתקנתה.

בנוסף הפיק ארגון המזון והחקלאות של האו"ם עלון לחקלאים, שהופץ באמצעות ארגונים מקומיים

נושאים שונים ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש

מאלימות מתנחלים ואלימות צבאית ישראלית ועד לחימה פנימית פלסטינים ולטיפול פלסטיני רשלני בכלי נשק. מספר הילדים הנחשפים לתנאים מסוכנים בהקשר של הסחר במנהרות, או באיסוף גרוטאות מתכת או פסולת בניין ברצועת עזה, מהווה גם הוא מקור לחשש גובר; שלושת הילדים שנהרגו החודש (שלושה בנים בני 11, 12 ו-13) נהרגו כולם בהקשרים אלה, וכך גם ארבעה ילדים נוספים שנפצעו.

המצור שמטילה ישראל על רצועת עזה ושורה של הגבלות גישה בגדה המערבית מותירים ילדים פלסטיניים רבים חשופים לעוני ולא-ביטחון תזונתי, בלא גישה לטיפול רפואי נאות או למים ראויים לשתייה, ובלא גישה לחינוך בסביבה בטוחה ונקייה. כמו כן נותרים ילדים סיכון לאובדן בתיהם או בתי ספרם, או בסכנת פגיעה במקורות המחיה של משפחותיהם, כתוצאה מההריסה של מבנים בבעלות פלסטינית על ידי הרשויות הישראליות או השתלטות מתנחלים על בתיהם. השנה נעקרו בכפייה לפחות 235 ילדים בירושלים המזרחית ובשטח C כשבתיהם נהרסו, הריסות שהשפיעו על 509 ילדים נוספים. בנוסף על כך נעקרו החודש בכפייה חמישה ילדים כשקבוצת מתנחלים השתלטה על בניין מגורים בירושלים המזרחית, צעד שהביא את סך הילדים שנעקרו בכפייה מבתיהם בשנת 2010 כתוצאה מגירושים

נובי 2010	אוקי 2010	הגנה על ילדים
0	0	ילדים פלסטינים שנהרגו
0	0	ילדים ישראלים שנהרגו
31	29	ילדים פלסטינים שנפצעו
0	0	ילדים ישראלים שנפצעו
33	25	ילדים פלסטינים שנעקרו עקב הריסת בתים
NA	256	ילדים פלסטינים המוחזקים בבתי כלא ישראליים

יום השנה לאמנת האו"ם בדבר זכויות הילד

בנובמבר חל יום השנה לאמנת האו"ם בדבר זכויות הילד, שאומצה ב-20 בנובמבר 1989. האמנה בדבר זכויות הילד, אמנת זכויות האדם שזכתה לשיעור האשרורים הגבוה ביותר בהיסטוריה, קובעת תקן מינימום של זכויות אדם שלהן זכאים כל הילדים באשר הם. ברם, למרבה הצער, ילדים פלסטיניים בשטח הפלסטיני הכבוש (שפ"כ), כילדים במקומות אחרים, ממשיכים לסבול מחסר חמור בהגנה.

ילדים פלסטיניים בכל רחבי השפ"כ נותרים חשופים לאליומות הנובעת מהסכסוך הישראלי-פלסטיני, מעימותים פלסטיניים פנימיים ומן המאורעות הנלווים אליהם. מאז תחילת 2010 נהרגו 21 ילדים פלסטיניים ו-376 נפצעו, בשורה של הקשרים -

לכדי 36.8 ברצועת עזה, האיסור המתמשך שמטילה ישראל על יבוא חומרי בניין מנע מאלפי משפחות לשקם את בתיהן, שנהרסו במבצעים הצבאיים של ישראל, או מלבנות בתים חדשים שייתנו מענה לגידול האוכלוסייה.

כמו כן, על פי הדיווחים ממשיכים ילדים פלסטיניים לסבול התעללות בעת מעצר וכליאה. נכון לשלהי אוקטובר הוחזקו 256 ילדים בבתי כלא ובמתקני מעצר ישראליים. 9 החודש המשיכו הרשויות הישראליות במסע מעצרי הילדים שהן מנהלות בסילואן שבירושלים המזרחית, מסע שעורר ביקורת נוספת על היחס לילדים בעת מעצר וחקירה (ראו דיווח על כך בדוח זה); כמו כן נמשכו מעצרי ילדים בחלקים אחרים של הגדה המערבית.

פגיעותם של ילדים פלסטיניים הודגשה החודש גם בתיק המהווה ציון דרך, שאותו הביא בפני בית המשפט הגבוה לצדק הישראלי הארגון הישראלי הלא ממשלתי לזכויות אדם, "המוקד להגנת הפרטי". התיק נוגע לילד פלסטיני, תושב ירושלים המזרחית, שמשרד הפנים הישראלי מנע ממנו תושבות קבע. לדברי "המוקד", פסיקת בית המשפט בתיק תכריע את גורלם של עשרות ילדים אחרים מירושלים המזרחית, שיש להעניק להם תושבות קבע.

בעיית מפתח המשפיעה על זכויות ילדים בשפ"כ הינו ההיעדר המוחלט כמעט של אחריותיות בהאשמות בהפרה של זכויות אדם. החודש נידונו שני חיילים ישראליים לשלושה חודשי מאסר על תנאי אחרי שהורשעו בבית דין צבאי ישראלי בשימוש בילד פלסטיני ככמגן אנושי, במתקפת "עופרת יצוקה" שניהלה ישראל בשנה שעברה. החיילים הואשמו בכך שהכריחו ילד בן תשע לפתוח תיקים שחשדו שהם מכילים חומרי נפץ. עד עתה הועמדו לדין רק ארבעה חיילים ישראליים, כולל השניים שהורשעו החודש, בהקשר של האשמות בהתנהגות בלתי הולמת במהלך "עופרת יצוקה", למרות האשמות בהפרות מרובות וחמורות של זכויות האדם הבינלאומיות והחוק ההומניטרי הבינלאומי, שאותן העלו ארגוני זכויות אדם.

סוגיות ההגנה המשפיעות על ילדים פלסטיניים נרחבות בהרבה מאלו שזוהו לעיל; הכיבוש הישראלי

המתמשך, ובמידה כחותה מאבקים פלסטיניים פנימיים, משפיעים לרעה על כל היבט והיבט של חיי היום-יום של ילדים רבים. מציאות זו מדגישה את הצורך במאמצים מוגברים להפיכתם של האידיאלים המגולמים באמנה בדבר זכויות הילד למציאות ממשית עבור ילדים בשפ"כ.

הליך הפנייה המשולבת (CAP) לשנת 2010 - עדכון

על פי מערכת המעקב הפיננסית של המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, נכון ל-6 בדצמבר 2010 רמות המימון הינן 299.6 מיליוני דולרים ארה"ב, או 50 אחוזים מסך הפנייה. בעקבות סקירת הליך הפנייה המשולבת 2010, שנערכה באמצע השנה, הופחת סך הבקשה הכוללת מ-665 מיליוני דולרים ארה"ב ל-603 מיליוני דולרים ארה"ב.

רק 47 אחוזים מן המיזמים בעזה ובגדה המערבית מומנו, לעומת 64 אחוזים מהמיזמים לכלל השפ"כ שקיבלו מימון.

נכון לעכשיו, סוכנויות האו"ם המהוות 81 אחוזים מהליך הפנייה המשולבת 2010 השיגו 54 אחוזים מהמימון שביקשו בהליך פנייה זה, בעוד שארגונים לא ממשלתיים קיבלו מימון בהיקף של 34 אחוזים.

מגזרים בעלי רמות מימון גבוהות כוללים: שירותי תיאום ותמיכה (90 אחוזים), בריאות ותזונה (87 אחוזים), ביטחון תזונתי (62 אחוזים), מחסה ופריטים שאינם מזון (65 אחוזים) והגנה (54 אחוזים). יחד עם זאת, במספר מגזרים רמות המימון נמוכות מאוד, ביניהם: מים, תברואה והיגיינה (38 אחוזים), סיוע בכסף מזומן ומזומן-תמורת-עבודה (34 אחוזים), חקלאות (22 אחוזים) וחינוך (17 אחוזים).

השקת הליך הפנייה המשולבת 2011

ב-30 בנובמבר 2011 הושק בגיבנה הליך הפנייה המשולבת 2011, עם השקות לוויין בכריסל ובדוחא. הליך הפנייה המשולבת 2011 לשפ"כ מייצג אסטרטגיה שתוקצבה בסך 575 מיליוני דולרים ארה"ב, הנתמכת על ידי 213 מיזמים, ביניהם 1437 מארגונים לא ממשלתיים מקומיים ובינלאומיים ו-66 מסוכנויות או"ם.

יותר במסגרת התוכניות הלאומיות הפלסטיניות ואסטרטגיות אחרות, ופתרון הסכסוך הפוליטי שבשורש המצב הקיים. הליך הפנייה המשולבת 2011 נבנה תוך התייעצות עם הרשות הפלסטינית. הליך פנייה משולבת זה כולל מחויבות חסרת תקדים מצד הקהילה ההומניטרית, לשימת דגש חזק עוד יותר על מימד המגדר של המצב ההומניטרי, כפי שמעיד יישומו של סמן מגדר בעיצוב, ביישום ובניטור של מיזמי הליך הפנייה המשולבת, והשימוש במדדים ובמטרות מפולחים על פי מין.

ההתפלגות להליך הפנייה המשולבת 2011 הינה כדלקמן:

58 אחוזים מהמיזמים המוצעים להליך הפנייה המשולבת 2011 ייושמו בעזה, 29 אחוזים בגדה המערבית ו-13 אחוזים מהמיזמים ייושמו בכל רחבי השפ"כ.

האסטרטגיה ההומניטרית והמיזמים המוצגים בהליך הפנייה המשולבת 2011 מטפלים רק בחלק מהצרכים הקיימים בשפ"כ. רבים מן הצרכים הללו מצריכים התאוששות ופתרונות ארוכי טווח

הליך הפנייה המשולבת 2011			
מספר המיזמים	דרישות (דולרים ארה"ב)	שם כוח המשימה / המגזר	
45	\$ 40 מליון	חקלאות	
17	\$ 174 מליון	מזומן-עבור-עבודה וסיוע בכסף מזומן	
5	\$ 21 מליון	שירותי תיאום ותמיכה	
17	\$ 17 מליון	חינוך	
9	\$ 204 מליון	סיוע במזון וביטחון תזונתי	
32	\$ 22 מליון	בריאות ותזונה	
44	\$ 42 מליון	הגנה	
7	\$ 21 מליון	מחסה וכריטים שאינם מזון	
37	\$ 34 מליון	מים ותברואה	

1. בנוסף על כך נפגע גם פעיל ישראלי אחד על ידי כוחות ישראליים במהלך הפגנות בא-נבי סאלח (נפת רמאללה).
 2. סכנת עקירה בכפייה מרחפת גם מעל ראשיהם של מאות תושבים אחרים, אם הרשויות הישראליות יוציאו אל הפועל צווי הריסה התלויים ועומדים באזור זה. לפרטים נוספים על המצב הנוכחי בסילואן ראו גיליונות יוני 2010 וספטמבר 2010 של המעקב ההומניטרי.
 3. רובם הגדול (84 אחוזים) היו בשטח C. נתון זה כולל שבעה מבנים בירושלים המזרחית שנהרסו על ידי בעליהם הפלסטיניים, אחרי שאלה קיבלו צווי הריסה מהרשויות הישראליות.
 4. קודם לשנת 1967 היו באל-עיסווייה כ-10,000 דונמים שהשתרעו בכיוון יריחו וממוקמים כעת בשטח "E1" המיועד לרחבת ההתנחלות ליד התנחלויות מעלה אדומים ומישור אדומים. בשנת 1968 הופקעו אדמות מעיסווייה להקמת התנחלות הגבעה הצרפתית, ולהרחבת בית החולים הדסה והאוניברסיטה העברית.
 5. התוכנית מכסה 666 דונמים.
 6. בתהליך הכנת התוכנית, ניהל "במקום" משא ומתן מתמשך עם רשות הטבע והגנים הלאומיים הישראלית, שכללה כ-200 דונמים משטחי אל-עיסווייה, הממוקמים בקצה הדרומי של הכפר, בתוכניתה לגן לאומי בין אל-עיסווייה לא-טור. מאחר שתוכנית הגן של רשות הטבע והגנים הישראלית
7. נתון זה מייצג כ-20,300 פלסטינים, בהתבסס על חישוב של 5.8 נפשות למשפחה (פלמ"ס), 2009.
 8. ב-23 בנובמבר השתלטה קבוצת מתנחלים, מלווה בשוטרים ישראליים, על בניין מגורים פלסטיני הכולל שלוש דירות בכפר גיבל אל-מוכבר שבירושלים המזרחית. כתוצאה מכך נעקרו בכפייה שלוש משפחות, המונות 14 נפשות (ביניהן חמישה ילדים). דיווחים ראשוניים מצביעים על כך שהמתנחלים טוענים כי לפני שנים אחדות רכשו את הבניין מקרוב משפחה של המשפחה, שנפטר בינתיים. עם זאת, טבעה המדויק של העסקה נותר שנוי במחלוקת, מאחר שכמה מהבעלים לשעבר הפלסטיניים טוענים כי חתימותיהם על מסמכי המכירה זויפו.
 9. מקור: Defnce for Children International - Palestine Section.

ברשימה המפורטת לעיל ארגוני וסוכניות או"ם וארגונים הומניטריים מקומיים ובינלאומיים המשתתפים בקבוצות עבודה מגזרית ומספקים בעקביות מידע עבור דו"ח המעקב ההומניטרי:

United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Development Fund for Women (UNIFEM), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for

Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Programme (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence for Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG), Campaign for the Right to Enter, ACF-E, AAA, ACP, ACAD, and members of the Temporary International Mechanism (TIM).

*לפרטים ולמידע נוסף פנו אל יחזקאל ליין, דוא"ל: lein@un.org טל: 02-5829962

הנוסח המחייב הוא הדוח המלא בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2010_12_17_english.pdf